

НАРЕДБА № 13 от 26.08.2016 г. за мерките за опазването на пчелите и пчелните семейства от отравяне и начините за провеждане на растителнозащитни, дезинфекционни и дезинсекционни дейности

Издадена от министъра на земеделието и храните, обн., ДВ, бр. 70 от 9.09.2016 г., изм., бр. 16 от 22.02.2019 г.

Раздел I Общи положения

Чл. 1. С тази наредба се определят мерките за опазване на пчелите и пчелните семейства от отравяне и начините за провеждане на растителнозащитни, дезинфекционни и дезинсекционни дейности с наземна и авиационна техника.

Раздел II Условия и ред за извършване на растителнозащитни, дезинфекционни и дезинсекционни дейности с наземна и авиационна техника

Чл. 2. (1) Продукти за растителна защита, препарати за дезинфекция и дезинсекция се употребяват върху земеделски и горски култури и други площи с наземна техника:

1. при спазване на защитни зони и отстояния:

а) не по-малко от 50 м, когато посоката на вятъра е обратна на населеното място и пчелините;

б) не по-малко от 150 м, когато посоката на вятъра е към населеното място и пчелините;

в) от съседни култури, определени при разрешаването и посочени в етикета на продуктите за растителна защита;

2. при скорост на вятъра не повече от 5 м/сек., когато оборудването за прилагане на продукти за растителна защита осигурява намаляване отнасянето на струята, и не повече от 2 м/сек., без такова оборудване.

(2) Не се допуска използването на продукти за растителна защита и препарати за дезинфекция и дезинсекция с наземна техника при:

1. скорост на вятъра над 5 м/сек.;

2. при температура на въздуха над 25 °С, измерена на сянка.

Чл. 3. (1) Продукти за растителна защита, препарати за дезинфекция и дезинсекция се употребяват върху земеделски и горски култури чрез въздушно пръскане:

1. след писмено разрешение съгласно чл. 110 от Закона за защита на растенията само когато въздушното пръскане е с продукти за растителна защита;

2. при спазване на защитни зони и отстояния:

а) не по-малко от 200 м, когато посоката на вятъра е обратна на населеното място и пчелините;

б) не по-малко от 800 м, когато посоката на вятъра е към населеното място и пчелините.

(2) Не се допуска прилагането на продукти за растителна защита чрез въздушно пръскане:

1. при скорост на вятъра над 2 м/сек. при третиране с хербициди, десиканти и дефолианти;

2. при скорост на вятъра над 5 м/сек. при третиране с инсектициди, фунгициди и растежни регулатори;

3. при температура на въздуха над 25 °С, измерена на сянка;

4. при пълно безветрие с тотални хербициди;

5. при температурна инверсия.

(3) В бордния журнал на въздухоплавателното средство се записват състоянието на метеорологичните елементи, характеризиращи времето в момента, преди третиране и след извършване на самото третиране.

(4) Авиационният оператор трябва да:

1. осигури оборудване на въздухоплавателното средство с най-добра налична технология за намаляване отнасянето на струята на работния разтвор съгласно изискванията на Закона за гражданското въздухоплаване и актовете по прилагането му;

2. извършва растителнозащитните, дезинфекционните и дезинсекционните дейности съгласно изискванията на Наредба № 24 от 2000 г. на министъра на транспорта и съобщенията за издаване свидетелства на авиационните оператори, извършващи специализирани авиационни работи (ДВ, бр. 17 от 2000 г.).

Чл. 4. (1) Разрешава се третиране с инсектициди, препарати за дезинфекция и дезинсекция със:

1. наземна техника – от залез слънце до 10,00 ч. на следващия ден;

2. авиационна техника – от изгрев слънце до 10,00 часа.

(2) Ограниченията по ал. 1, т. 1 и 2 не се прилагат в случаите, когато в радиус до 3 км по въздух от границите на земеделските и горските култури и други площи, върху които ще се прилагат продукти за растителна защита, препарати за дезинфекция и дезинсекция, няма регистрирани пчелини и площи с обществен достъп.

(3) Не се разрешава третиране с продукти за растителна защита, препарати за дезинфекция и дезинсекция на площи с цъфтяща растителност, пасищни площи, вододайни зони и третиране извън буферните зони, определени при разрешаването на продуктите за растителна защита.

Чл. 5. Възложителят на растителнозащитна, дезинфекционна и дезинсекционна дейност е длъжен да:

1. окоси цъфтящата растителност в междуредията на трайните насаждения (овощни градини, лозя и др.) преди извършване на третирането при спазване изискванията на чл. 34 от Закона за пчеларството;

2. осигури съхранение на празните опаковки от употребените продукти за растителна защита, препарати за дезинфекция и дезинсекция в специално обособени и обезопасени за целта места, както и управлението и третирането им, съгласно указанията, посочени върху етикета на продуктите за растителна защита и по реда на Закона за управление на отпадъците.

Чл. 6. На интернет страницата на Българската агенция по безопасност на храните (БАБХ) се поддържат регистри с актуална информация за разрешените за пускане на пазара и употреба продукти за растителна защита и лицензираните за употреба ветеринарномедицински продукти.

Чл. 7. (Изм. – ДВ, бр. 16 от 2019 г.) При извънредни ситуации – каламитет или епифитотия от икономически важни вредители, обявени със заповед на министъра на земеделието, храните и горите, по време на цъфтеж на земеделските култури, БАБХ препоръчва за употреба продукти за растителна защита, щадящи (по-слабо токсични) по отношение на пчелите.

Раздел III

Условия и ред за оповестяване на растителнозащитните, дезинфекционните и дезинсекционните дейности

Чл. 8. (1) Лицата, които извършват/възлагат растителнозащитни, дезинфекционни и дезинсекционни дейности с наземна и авиационна техника, в срок до 3 дни преди датата на третирането са длъжни да:

1. уведомят лично (с SMS и/или по електронна поща) собствениците на животновъдни обекти (пчелини), регистрирани съгласно Закона за ветеринарномедицинската дейност, разположени в землището на населеното място по местонахождение на площите, които ще бъдат третирани, както и собствениците на пчелини, разположени в граничещите землища, за датата и часа, в който ще се извърши мероприятието;

2. изпратят уведомително писмо съгласно приложение № 1 до кмета на населеното място, в чието землище ще се извършва третирането, както и до кметовете на населените места, чиито землища граничат с третираните площи.

(2) Кметовете по ал. 1, т. 2 обявяват предстоящото третиране в деня на получаване на уведомителното писмо чрез местните средства за масово осведомяване и чрез обява на видно място в съответното населено място.

(3) За целите на уведомяването по ал. 1, т. 1 Областната дирекция по безопасност на храните (ОДБХ) предоставя на възложителя данни за връзка със собствениците на пчелини.

(4) Данните по ал. 3 съдържат настоящ адрес, мобилен телефон и/или електронна поща и се съобщават в съответната ОДБХ от собственика на пчелина при регистрацията на животновъдния обект.

(5) Лицата, които извършват дейности по чл. 1, могат да ползват информация от регистъра на пчелините в Република България, поддържан от БАБХ, както и от регистъра на пчелните семейства на подвижно пчеларство, който се води в кметствата, съгласно чл. 8, ал. 1 от Закона за пчеларството.

Чл. 9. (1) Към уведомителното писмо до кмета по чл. 8, ал. 1, т. 2 за провеждане на растителнозащитни, дезинфекционни и дезинсекционни дейности се прилага схема на площите за

третиране, в която се отразяват видът и фенофазата на земеделската култура, както и видът и фенофазата на културите в съседните площи.

(2) В случаите на прилагане на продукти за растителна защита чрез въздушно пръскане към уведомителното писмо се прилага копие на разрешението по чл. 3, ал. 1, т. 1.

Чл. 10. След уведомяването по чл. 8, ал. 1, т. 2 собствениците на пчелини са длъжни да предприемат мерки по опазването на пчелните семейства от отравяне. По преценка на собствениците мястото на пчелина може да бъде обозначено с бял флаг.

Чл. 11. (1) Третирането на площите, посочени в уведомителното писмо, не може да продължи повече от 3 дни за определен масив, когато се извършва с наземна техника, и повече от 5 дни – чрез въздушно пръскане.

(2) Възложителят на растителнозащитни, дезинфекционни и дезинсекционни дейности уведомява кмета на населеното място и кметовете на граничещите населени места за приключване на третирането.

(3) Кметовете по ал. 2 обявяват приключилото третиране по реда на чл. 8, ал. 2.

(4) В случаите, когато обявено третиране не бъде проведено, ново третиране, както и всяко следващо третиране на площите в същото населено място, се извършва след процедурата за уведомяване по чл. 8 и 9.

Чл. 12. (1) При масов подмор на пчели собственикът на пчелина:

1. уведомява незабавно ветеринарния лекар, обслужващ пчелина, и кмета на населеното място на основание чл. 132, ал. 1, т. 5 от Закона за ветеринарномедицинската дейност;

2. подава жалба до директора на Областната дирекция "Земеделие" (ОДЗ) с копие до кмета на населеното място не по-късно от първия работен ден след констатираната смъртност на пчели.

(2) Директорът на ОДЗ незабавно уведомява ОДБХ и свиква комисията по чл. 36, ал. 1 от Закона за пчеларството в срок до 24 часа от получаване на жалбата в работни дни или в първия работен ден след получаване на жалбата, ако същата е получена в ден, предхождащ предпразнични и празнични дни. Комисията уведомява лицето по чл. 8, ал. 1 или негов представител за предстоящата проверка.

(3) Ветеринарният лекар, обслужващ пчелина, след уведомяване от собственика на пчелните семейства за масов подмор в срок до 24 часа от уведомяването прави преглед на пчелното семейство и взема проби от пчели, които се изпращат за анализ в акредитирана лаборатория с придружително писмо по образец, одобрен от изпълнителния директор на БАБХ.

(4) Пробата по ал. 3 трябва да съдържа не по-малко от 50 г от материалите за изследване, поставени в подходяща, инертна опаковка, която предоставя сигурна защита от замърсяване, повреда или изтичане, и да е запечатана и етикетирани.

(5) Информацията върху етикета съдържа най-малко следните данни:

1. наименование и количество на пробата;

2. дата, час и място на вземане на пробата;

3. име и подпис на заинтересованото лице или неговия представител, присъствал при вземането на пробата;

4. име, подпис и щемпел на лицето, взело пробата.

(6) Пробата се транспортира незабавно за изследване в хладилна чанта със съответните охладители. При невъзможност за незабавно изследване на пробите се вземат мерки за недопускане на настъпване на промени в тях и се замразяват при -18°C за не повече от един месец до извършването на анализа.

(7) В случаите, в които няма информация за използвания продукт за растителна защита, препарат за дезинфекция и/или дезинсекция, пробите от пчели се изпращат за анализ след получаване на резултата от изследваната проба от растения и растителни продукти, но не по-късно от срока по ал. 6.

Чл. 13. Българската агенция по безопасност на храните поддържа и актуализира списък с контакти на лаборатории, акредитирани да анализират проби от пчели за наличие на продукт за растителна защита и третирана растителност за остатъци от пестициди, който се публикува на интернет страницата на агенцията.

Чл. 14. (1) Комисията по чл. 12, ал. 2 извършва проверка на място.

(2) Представител на ОДБХ взема проби от третираната растителност и проверява за наличие на умрели пчели в нея. Пробите се транспортират незабавно. При невъзможност за незабавен транспорт пробите следва да бъдат съхранявани и доставени в акредитираната лаборатория по подходящ начин. Пробите се придружават от протокол за вземане на проби от растения и растителни продукти за установяване на остатъчни количества от продукти за растителна защита.

(3) В случаите, в които при съобщение от собственика за настъпило отравяне на пчелните му семейства предварително са взети и изпратени проби съгласно чл. 12, ал. 3, комисията преценява следва ли да се вземат и изпратят нови проби за анализ.

(4) В случаите, в които няма изпратени проби по чл. 12, ал. 3, комисията взема такива съгласно изискванията на чл. 12, ал. 4 – 7.

(5) Пробите по ал. 2 и 4 и по чл. 12, ал. 3 се изпращат за анализ от и за сметка на собственика на пчелина.

(6) След извършване на проверката комисията съставя констативен протокол съгласно приложение № 2, в който:

1. се потвърждава или отхвърля съмнението за отравяне, придружено с мотиви;
2. при установяване на отравяне се отразяват обстоятелствата, при които е настъпило събитието;
3. се определят видът и размерът на причинените щети на пчелните семейства от отравянето, като при невърнали се летици пчели силата на пчелните семейства се определя по броя на рамките с пило и броя на медовите пити, заети с нектар и мед.

(7) В срок до 5 дни след получаване на резултатите от анализите комисията изготвя окончателното заключение съгласно приложение № 3 за причините за подмор на пчелите и установяване на нарушителя.

Чл. 15. При установени нарушения на изискванията на наредбата от контролните органи на БАБХ се прилага чл. 48 от Закона за пчеларството.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на тази наредба:

1. "Въздушно пръскане" е прилагане на продукти за растителна защита от въздухоплавателно средство – самолет или хеликоптер.

2. "Епифитотия" е масова поява на болест, свързана с рязко нарастване честотата на заболяване и нанасяне на значителни повреди по растенията.

3. "Каламитет" е масова поява на неприятел, свързана с нанасянето на значителни повреди по растенията.

4. "Наземна техника" е специализирана техника от машини и/или оборудване за извършване на наземно прилагане на продукти за растителна защита.

5. "Подмор" е увеличена смъртност на пчели над пределно допустимите норми.

6. "Фенофаза" е фаза от физиологичното развитие на растенията.

7. "Щадящи (по-слабо токсични) по отношение на пчелите" са продуктите за растителна защита, които съгласно Регламент (ЕС) 547/2011 на Комисията от 8 юни 2011 г. за прилагане на Регламент (ЕО) 1107/2009 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на изискванията за етикетиране на продукти за растителна защита (ОВ, L 155 от 11.06.2011 г.) не са класифицирани като опасни за пчелите (не съдържат специална фраза за безопасност SPe 8).

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. В срок до един месец от влизане в сила на наредбата собствениците на пчелини с регистрирани животновъдни обекти подават допълнително информацията по чл. 8, ал. 4.

§ 3. Наредбата се издава на основание чл. 32, ал. 2 от Закона за пчеларството и отменя Наредба № 15 от 2004 г. на министъра на земеделието и горите за мерките за опазването на пчелите и пчелните семейства от отравяне и начините за провеждане на растителнозащитни, дезинфекционни и дезинсекционни дейности (ДВ, бр. 47 от 2004 г.).

§ 4. Контролът по изпълнение на наредбата се възлага на изпълнителния директор на БАБХ и директорите на областните дирекции "Земеделие".

Изх. №.....
гр./с.
До кмета на
гр./с.
.....

УВЕДОМИТЕЛНО ПИСМО

От, ЕГН.....,
Фирма.....,
БУЛСТАТ,
Адрес:.....,
тел.

за провеждане на растителнозащитни, дезинфекционни и дезинсекционни дейности

В изпълнение на Наредба № 13 от 2016 г. за мерките за опазването на пчелите и пчелните семейства от отравяне и начините за провеждане на растителнозащитни, дезинфекционни и дезинсекционни дейности,

Ви уведомяваме:

1. Отдо 20.... г. отдо часа ще се проведе третиране
на
(посочва се видът на земеделската култура)

с продукт за растителна защита/препарат –

.....
(посочва се търговското име)

карантинен срок дни, доза/дка.

– В случай на нужда антидот (противоотрова)
по лекарско предписание.

Третирането се извършва срещу вредител

2. Подлежащите на третиране на дата парцели/блок на земеделски стопанин (БЗС)
са в масив на местност и на площ, както следва:

а) дка, отстоящи от населеното
мястокм, отстояние от съседно селище на км; дата на третиране:

б) дка, отстоящи от населеното
място км, отстояние от съседно селище накм; дата на третиране:.....;

в) дка, отстоящи от населеното
място.....км, отстояние от съседно селище накм; дата на третиране:

3. Продуктът за растителна защита е включен в Списъка на разрешените за предлагане на пазара продукти за растителна защита, регистрирани торове и подобрители на почвата и/или в Регистъра на ветеринарномедицински препарати, като е извършена селективност според вредителя на земеделската култура, съобразен с климатичните особеност за периода, начина на приложение, както и с оглед опазване на околната среда.

4. ПРЗ/ВМП е закупен от

(фирма)

5. За организиране и провеждане на третирането отговаря лицето:
....., ЕГН:, л.к. №
....., издадена на от МВР
....., тел.:, мобилен телефон
.....

6. За изпълнител на пръскането е определен със заповед или сключен договор
..... механизатор/авиационен оператор с
ЕГН:, л.к. №....., издадена на
..... от МВР....., тел.:,
моб. тел.:

7. Приготвянето на разтворите и зареждането ще се извърши на работна площадка,
намираща се в

Дата: 20 г.

Подпис и печат:

Приложение № 2
към чл. 14, ал. 6

КОНСТАТИВЕН ПРОТОКОЛ

Днес, 20..... г., комисия в състав:

Председател:

1. Представител на ОС „Земеделие“
гр./с.
2. Представител на общината/кметството
гр./с.
3. Представител на ОДБХ гр.

(ветеринарен лекар)

.....
(агроном – растителна защита)

4. Пчелар – проверител ,.....,
5. Представител на ИАСРЖ ,.....,
Комисията посети пчелина в гр./с.,
с рег. №.....,
с общ брой пчелни семейства и след като прегледа състоянието на всяко пчелно
семејство,

Констатира: броя пчелни семейства са с признаци на отравяне, както следва:
пчелни семейства с № и % загинали пчели

Комисията, след като взема под внимание фактите, че **са спазени/не са спазени** условията и редът за оповестяване на дейностите и **е извършено/не е извършено** третиране на

(земяделска култура)

на площ от..... дка, отстояща на приблизително разстояние..... метра от пчелна-лина, собственост на:

от гр./с.

Преценява, **че има/няма** пряка връзка за смъртността на пчелите с проведените растителнозащитни, дезинфекционни и дезинсекционни дейности.

На.....20.....г., с писмо № д-р

е изпратилбр. проби с материал за анализ в

(име на лабораторията)

На 20..... г. с протокол №..... представителят на ОДБХ - гр., взема проба от третираната растителност/пчели, която изпраща за анализ на акредитирана лаборатория, за сметка на жалбоподателя.

Настоящият протокол се състави в бр. еднообразни екземпляра, от които по един за председателя и членовете на комисията, за собственика на пчелните семейства и на възложителя.

Забележка. Не по-късно от **пет дни** след получаване на резултатите от лабораторните анализи комисията изготвя заключение за причините, довели до смъртта на пчелите.

Заключението да се счита за неразделна част от този констативен протокол.

.....20.....г.

гр./с.

Председател:

Членове:

1.

2.

3.

4.

5.

Собственик на пчелните семейства:

.....

УКАЗАНИЯ ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСТАТИВНИЯ ПРОТОКОЛ

Тези указания са в полза на комисията при определяне на силата и щетите на пчелните семейства.

1. Силата се определя по количеството на наличното пило в кошера, по излитащите на прелката пчели и по намерените пред прилетната дъска пчели. Трябва да се има предвид, че голяма част от летящите пчели умират още в полето или по пътя, затова само по намерените умрели пред кошера не може да се преценят щетите и процентът на загиналите летящи пчели.

2. Когато пчелинът се състои от 10 – 15 пчелни семейства, може да се опише поотделно за всяко пчелно семейство процентът на умрелите пчели. Когато са по-голям брой, засегнатите семейства се групират по зависимост от силата и процента на загиналите пчели.

3. Пробите от пчели се вземат около една голяма водна чаша (500 бр.), поставят се в стъклен буркан и с придружително писмо се изпращат за изследване. Взема се и проба от растителността, която е третирана.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ КЪМ КОНСТАТИВЕН ПРОТОКОЛ №/..... 20 г.

Днес, 20..... г., комисия в състав:

Председател:

1. Представител на ОС „Земеделие“,
.....

2. Представител на общината/кметството,
.....

3. Представител на ОДБХ,
.....

(ветеринарен лекар)

(агроном – растителна защита)

4. Пчелар – проверител,
.....

5. Представител на ИАСРЖ,
.....

Относно отравянето на пчелните семейства в пчелин с рег. №

в с. (гр.), общ.
....., обл.

Комисията след анализ на данните от констативния протокол и резултатите от лабораторните изследвания на изпратените проби пчели с писмо № от20.....г. на ветеринарния лекар в лабораторията на

и растителност/пчели от, изпратена с протокол № от 20..... г. на ОДБХ, в лабораторията на

Преценява, че смъртността на пчелите е (не е) причинена от отравяне с продукта/и за растителна защита/препарати, използван/и при пръскането на от.....

гр./с., обл.

Настоящото ЗАКЛЮЧЕНИЕ представлява неразделна част от протокол № от.....20..... г. и се състави в еднообразни екземпляра за: председателя и членовете на комисията, собственика на пчелните семейства и възложителя.

Забележки:

1. Настоящото заключение се изготвя не по-късно от пет дни след получаване на резултатите от лабораторните анализи на изпратените проби.

2. Към заключението като неразделна част се прилагат копия от резултатите от извършените анализи.

.....20.....г.
гр./с.

Председател:

Членове:

1.

2.

3.

4.

5.

Собственик на пчелните семейства:

.....

.....

..